

ERDÉLYI – FELVIDÉKI ISKOLAKAPCSOLAT

A Szenczi Molnár Albert Alapiskola tavaly vette fel a kapcsolatot a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceummal, ahonnan Joó Erika tanító néni egész osztályát beszervezte, hogy meglátogassanak bennünket. Négy szép napot töltöttek itt az erdélyiek, a családoKNál lakó gyerekekkel nagyon jó baráti kapcsolatba kerültek tanulóink, de összebarátkoztak az osztályfőnökök is. A Bethlen Gábor Alap, valamint a felajánlott adók két százalékából a Szenc és Vidéke Alap támogatásával idén megvalósulhatott a cserélátogatás: szeptember 17-21. között iskolánk diákjai, két pedagógus, Hlavács Beatrix osztályfőnök és Molnár Enikő tanító néni, valamint Koprás Árpád szülő felügyelete alatt, Erdélybe látogathattak.

Az odaút nagyon kimerítő volt, sokat kellett várakozni a román-magyar határon. Kolozsváron megálltak diákjaink iskolánk névadója, Szenczi Molnár Albert rendkívül elhanyagolt sírjánál a házsongárdi temetőben: az iskolánk udvaráról vitt földet tettek a sírra, majd elhelyezték az emlékezés koszorúját. Megtekintették Mátyás király szülőházát és a Szent Mihály-templom mellett Fadrusz János alkotását, Mátyás király emlékművét is. Másnap közös kiránduláson vettek részt az erdélyi tanulókkal, amibe belefért a csíkszeredai Csontváry-kiállítás, a Medve-tó, a Gyilkos-tó, Tamási Áron szülőháza Farkaslakán, Korond megtekintése. A hétfő a pihenés volt, tanulóink megnézték a marosvásárhelyi iskolát, délután pedig gokartoztak, majd az estét a családokkal töltötték. Kedden a Szent László-falfestményeké volt a délelőtt: Bögöz, Székelyderzs volt a programon, majd Segesvár. A hazaút gyorsabbnak tűnt, igaz, csak Csucsán, Ady Endre emlékműzeumban állt meg hosszan a csoport, este fél kilencre már haza is értek.

Nagy öröm, hogy nem csupán a nyugat felé kacsingatunk, hanem meg tudjuk mutatni diákjainknak azt is, milyen az élet más, keletebbre fekvő magyar régióban, ahol valódi vendégszeretettel, örömmel és kedvességgel fogadta őket mindenki. Kár, hogy az utazási költségek annyira magasak, hogy ilyen kirándulásokról anyagi támogatás és pályázatok nélkül, önerőből, gondolni sem lehet, bár minden gyerek megérdemelné, hogy egyszer életében lássa Erdélyt, a Délvidéket, Kárpátalját, mert olyan örök emléket és kötődést építhet ki benne ez a pozitív emlék, amit – reméljük – életük végéig megőriznek majd.

Matus Mónika

SELYE-DÍJAS DIÁKUNK VIETNAMI SIKEREI

A komáromi Selye János Gimnázium volt és jelenlegi diákjai között szép számmal találunk olyanokat, akik különböző országos vagy nemzetközi versenyeken képviselték iskolánkat. E tanulók között szerepel **Gergely Lajos** is, aki idén nyáron sikeresen szerepelt a Vietnamban megrendezett Nemzetközi Biológiaolimpián.

Az idáig vezető út korántsem volt könnyű, Lali és a biológia közötti törhetetlen kapcsolat viszont már kisgyerekkorában is fellelhető volt, hiszen az óvodában is érdeklődést tanúsított az emberi test működése iránt. Óvónője szerencsére ugyanilyen lelkesedéssel vezette őt ezen az úton, erőt és időt nem spórolva tanítgatta óvodását. A biológiával való viszonya az évek során pedig csak tovább erősödött, így a gimnáziumi éveire már egyértelművé vált, hogy ezzel a tudománnyal szeretne foglalkozni. A biológiaórákon és -szakkörön felfigyelt rá tanára, RNDr. Holczeni Árpád is. Lali már akkor kiemelkedett társai közül, hiszen ki-válóan össze tudta kapcsolni az elméletet a gyakorlattal, emellett pedig szinte fanatikusan rajongott a biológiáért.

A biológiaolimpiákon és kémia versenyeken már éveken keresztül részt vett, fokozatos fejlődését a versenyeken való eredményei is jelzik: 2013 óta a biológiaolimpiák eredményes megoldója volt, végzett országos 12. és 10. helyen, míg nem a 2015/2016-os tanévben országos negyedik lett, amivel továbbjutást nyert a hanoi Nemzetközi Biológiaolimpiára is.

A versenyre való felkészülés a pozsonyi Comenius Egyetemen zajlott, amely során két összpontosításra került sor: az országos versenyen az első nyolc helyen végzett versenyző egy héten keresztül elméleti előadásokat hallgatott, melyek végén egy teszt kitöltése várt a fiatalokra. Az eredmények alapján választották ki azt a négy versenyzőt, aki a szlovák válogatott tagjaként kiutazhatott Vietnámba. A második összpontosítás már a gyakorlati felkészülésre fókuszált.

Lali elbeszélései alapján a hanoi biológiaolimpia rendkívül színvonalasra sikeredett, mind a versenyfeladatokat, mind az egyéb programokat tekintve, hiszen egy hét alatt több kiránduláson is részt vettek. Maga a verseny két napig tartott, ahol a több mint 250 versenyzőre a biológia több tudományát is érintő elméleti feladatok és laboratóriumi gyakorlatok is vártak.

Lali sikerei között mindenképpen említésre méltó továbbá a Tudományos diákkörök 16. Kárpát-medencei konferenciáján (TUDOK) való szereplése, hiszen a *Gilbert-szindróma – Banális betegség genetikai alapja* című munkájával az orvostudomány-géntechnológia szekció nagydíjasa lett. A molekuláris genetika területén végzett kutatásainak alapját 100 nyálminta vizsgálata, ill. az azokra épülő DNS-vizsgálat képezte.

Lali idén májusban érettségizett iskolánkban, szeptembertől már a pozsonyi Comenius Egyetemen orvostanhallgatóként folytatja tanulmányait, kutatásait viszont az egyetem mellett is folytatni szeretné. Ehhez kívánunk Neki további sok sikert, erőt és kitartást!

Vajányi Orsolya, a Selye János Gimnázium tanára

HOLOKAUSZT EMLÉKNAP A SELYE JÁNOS GIMNÁZIUMBAN

„És ugyan néhány örültön kívül senki nem tagadja a holokausztot, de az is tény, hogy kellő mértékben nem ismerjük a saját tényeinket, vagyis nem helyeztük el őket a saját történetünkben. Nem a másokéban, nem a nyilasokéban, nem a szélsőjobbéban, hanem a sajátunkban.“
(Esterházy Péter)

1941 és 1945 között több mint 400 ezer, a mai országterületről 200 ezer magyar zsidó esett áldozatul a munkaszolgálatnak, a deportálásoknak, a magyar hatóságok brutalitásának, a halálmeneteknek, az auschwitzzi gázosításoknak, a tömegkivégzéseknek, a koncentrációs táborok szörnyű körülményeinek. Az Auschwitzba elhurcolt felvidéki magyar zsidóságnak nagy része nem élte túl a haláltábor borzalmait, s csupán kevesen térhettek vissza otthonaikba. A túlélők jelentős része a második világháború utáni kivándorlási mozgalmak következtében elhagyta az országot, így Dél-Szlovákiában csupán néhány kisebb zsidó közösség maradt.

Szlovákia szeptember 9-ét határozta meg a Holokauszt és a Rasszista Erőszak Áldozatainak Napjaként. 2003-tól minden év szeptember 9-e a Holokauszt Emléknapja az általános- és középiskolákban. Közös kötelességünk az áldozatokra való emlékezés, valamint az ellene kiállók előtti tisztelgés. 2003 áprilisában a Selye János Gimnázium igazgatója, Andruskó Imre kezdeményezésére iskolánk a Komáromi Zsidó Hitközséggel együtt Holokauszt-emléknapot rendezett. A program célja az

volt, hogy megismertesse a komáromi gimnázium tanulóit a vészorszak történetével, valamint az, hogy a formális és informális oktatás módszereivel emléket állítson Komárom és környéke egykori zsidó lakosainak.

Azóta minden év szeptemberében emléknapot szervezünk. Több vendég-előadónk volt már, Izraelből, Magyarországról, többször járt nálunk a zsidó hitközség alelnöke, Dr. Novák Tamás vagy a Jókai Gimnázium történelemtanára, Beró László. Idén, azaz szeptember 9-én iskolánk udvarán gyűltek össze a 3. évfolyam diákjai, hogy közösen emlékezzenek meg az áldozatokról. A több mint háromórás tisztelgés célja nemcsak a megemlékezés, hanem a múlt teljesebb megértése, az empátia felkeltése, s annak felismerése, hogy a Holokauszt az egész emberiség számára hatalmas veszteséget jelentett, s ezáltal megakadályozzunk bármiféle népiirtást, akárhol is történjen az a világban. Diákjainkkal először a menházba mentünk, ahol már várt minket az előadó, Dr. Novák Tamás és a Paszternák házaspár, a hitközség elnöke és felesége. Novák Tamás előadásában bemutatta a komáromi zsidó menház rövid történetét, elmesélte, mi maradt az elhurcolt komáromi zsidó közösségből, zsinagógákból. A mikromúzeum megtekintése után, átsétáltunk a zsinagógába, ahol a gyerekek betekintést kaptak egy kicsit a zsidó nép történelmébe, megismerték a zsidó időszámítást, ünnepeiket, majd válaszolt a diákok kérdéseire. Elsétáltunk a komáromi zsidó temetőbe is, amely az Aranyember

utca és a Pozsonyi főút közti területet foglalja el. Az előadó igyekezett képet adni a zsidóság temetkezési szokásairól, összehasonlítva azt más vallások szokásaival. Majd közösen megnéztük a zsidó sírokat, neveket, sírfeliratokat, jelképeket a sírköveken. Visszatérve az iskolába, a gimnázium aulájában egy rövid ismeretterjesztő filmet, a Holokauszt szereit nézték meg, majd a film megnézése után Elek József történelemtanárral beszélgettek.

Ez a nap hangsúlyozta „az emlékezés és a tanítás kötelességét”. Az utóbbi pár évben különösen az iskolai oktatásban sokkal nagyobb figyelmet kap a holokauszt, mint bármikor korábban. Rendkívül nagy hangsúlyt kell fektetnünk a módszerre. Nemcsak a tananyag tartalma a fontos, hanem maga a megközelítés is. Az áldozatokat a középpontba helyező megközelítések az egyéni sorsok bemutatására helyezte a hangsúlyt, hiszen az elérni kívánt azonosulás csak az egyes emberek történetének megismerésén keresztül valósulhat meg. Nálunk – ha írhatom így – a Holokauszt oktatása gyökeret eresztett. Iskolánk célja, hogy diákjaink szembenézzenek a múlt tanulságaival, nem büntudatot, de felelősségtudatot akarunk ébreszteni. Miközben a diákok a Holokausztról és más népiirtásról tanulnak, rá kell ébredniük, hogy ilyen – emberek által elkövetett bűntettek – újra előfordulhatnak, ahogy ez megtörtént a zsidókkal, megtörténhet másokkal is.

*PaedDr. Králik Zsuzsanna,
főszerző*